

Miten kannattaa budjetoida?

1. Budjetoinnin käsitteitä
2. Budjetointi aloittavassa yrityksessä ja pienyrityksessä (KassaBudjetointi)
3. Budjetointi keskisuudessa yrityksessä (SuoriteBudjetointi)
4. Perinteinen vuosibudjetointi pk-yrityksessä ja suuressa yrityksessä (PPA- Budjetointi)
5. Budjetointi projekteja toimittavassa yrityksessä (KassaBudjetointi)
6. BudjettiValvonta

Työkalupakkiin kuuluu kolme budjetointiohjelmistoa: KassaBudjetointi, SuoriteBudjetointi ja PPA-Budjetointi.

Kaikkien budjetointi- ohjelmistojen kuvaukset ja käyttöohjeet ovat Työkalupakin toimitus-cd:llä ja myös internetissä osoitteessa **www.sbb.fi**.

1. **Budjetoinnin käsitteitä**

Suoriteperusteisuus

Normaali tulosbudjetointi on suoriteperusteista eli kausille budjetoidaan kaudella toimitettujen suoritteiden tuotto- ja kuluvaikutukset. Suoriteperusteisessa budjetoinnissa ei oteta kantaa siihen, koska asiakas maksaa laskunsa tai koska itse maksamme saadut laskut.

Virallinen kirjanpito on suoriteperusteista, koska tuotot ja kulut viedään kirjanpitoon yleensä saapuneiden laskujen tahdissa. Myös arvonlisäveron tilittäminen on suoriteperusteista sillä erolla, että maksetut ennakkolaskut tilitetään maksukauden mukaan.

Kassaperusteisuus

Kassabudjetoinnissa tuotot kirjataan sille kaudelle, jolloin asiakas maksaa myyntilaskun. Vastaavasti kulut kirjataan sille kaudelle, jolloin itse maksamme saadut laskut. Jos tiedetään keskimääräiset osto- ja myyntilaskujen maksuajat, niin silloin voidaan automaattisesti muuttaa kassabudjetti suoriteperusteiseksi.

Rullaava budjetointi

Perinteisessä budjetoinnissa tehdään (yleensä syksyllä) kuukausitason budjetti seuraavalle tilikaudelle. Näitä budjettilukuja käytetään vertailutietona kuukausiraportoinnissa.

Rullaavassa budjetoinnissa tarkistetaan kuukausittain (tai neljännesvuosittain) tehdyt budjetit ja samalla budjetoidaan jatkoksi yksi kuukausi (tai kolme kuukautta).

Työkalupakin KassaBudjetointi ja SuoriteBudjetointi soveltuvat perinteiseen 12 kuukauden kiinteään budjetointiin ja myös rullaavaan 12 kuukauden budjetointiin.

PPA- Budjetointi soveltuu perinteiseen vuosibudjetointiin, mutta sen avulla voidaan vuosibudjetista tehdä automaattisesti kuukausitason suoritebudjetti. PPA:sta saatu kuukausitason suoritebudjetti voidaan lukea SuoriteBudjetointi- ohjelmistoon rullaavan budjetoinnin aloitukseksi.

2. **Budjetointi aloittavassa yrityksessä ja pienyrityksessä (KassaBudjetointi)**

Pienissä yhtiöissä virallinen kirjanpito ja alv:n tilitys saavat olla kassaperusteisia muina kuin tilikauden viimeisenä kuukautena. Näin kannattaa toimia kaikissa pienissä yhtiöissä. Tällöin taloushallinnon hoito on helpompaa.

Myös budjetointi kannattaa hoitaa kassaperusteisena. Kuukausitasoinen budjetointi voidaan hoitaa kokonaisuudessaan Työkalupakin KassaBudjetointi- ohjelmistolla. Tehdystä kassabudjetista saadaan automaattisesti kirjanpitoa vastaava tuloslaskelma (myös siinä tapauksessa, että kirjanpito on suoriteperusteinen).

Aloittavissa ja pienissä yrityksissä budjetoitu kuukausittainen kassatilanne on tärkeämpi tieto kuin budjetoitu kuukausittainen kirjanpidon tulos.

3. Budjetointi keskisuudessa yrityksessä (SuoriteBudjetointi)

Keskisuurissa yhtiöissä virallinen kirjanpito ja alv:n tilitys ovat suoriteperusteisia. Tästä syystä budjetointikin kannattaa tehdä suoriteperusteisena.

Kuukausitasoinen tulosbudjetointi voidaan hoitaa kokonaisuudessaan Työkalupakin SuoriteBudjetointi- ohjelmistolla.

Jos keskisuuri yritys on monen pienyhtiön muodostama konserni, niin silloin pienissä tytäryhtiöissä budjetointi voidaan hoitaa KassaBudjetointi- ohjelmistolla, koska kassabudjeteista saadaan automaattisesti myös suoriteperusteiset budjetit. Kaikkien yksiköiden kassabudjetit ja suoritebudjetit voidaan automaattisesti yhdistellä KassaBudjetointi- ja SuoriteBudjetointi- ohjelmistoissa koko konsernia kattaviksi budjeteiksi.

SuoriteBudjetointi- ohjelmistossa suoriteperusteiset tulosbudjetit tehdään suoraan kuukausikohtaisina.

SuoriteBudjetointi- ohjelmiston käyttöliittymä on yhdenmukainen KassaBudjetointi- ohjelmiston kanssa.

4. Perinteinen vuosibudjetointi pk-yrityksessä ja suuressa yrityksessä (PPA-Budjetointi)

Suuressa yrityksessä rahoitus hoidetaan yleensä keskitetysti pääkonttorin toimesta.

Vakavaraisissa pk-yrityksissä rahoitus ei ole ongelma ja rahoitukseen liittyvät asiat hoitaa yleensä yksi henkilö muiden tehtäviensä ohessa. Näistä syitä johtuen operatiiviseen tulosbudjetointiin ei kannata sisällyttää mitään rahoitukseen ja kassavirran hallintaan liittyviä asioita.

PPA- Budjetoinnissa (Profit Pattern Analysis) laaditaan ensin vuositason tulosbudjetti tarkastelemalla erilaisten tekijöiden vaikutusta lähtövuoden tuloslaskelman lukuihin. Saatu vuosibudjetti jaetaan kuukausille annettujen painokertoimien avulla. Painokertoimina voi käyttää esimerkiksi viimeisimmän vuoden kuukausikohtaisia liikevaihtoja tai mitä tahansa muita kuukausikohtaisia painokertoimia. Näin saatu kuukausikohtainen tulosbudjetti voidaan lukea suoraan SuoriteBudjetti- ohjelmistoon rullaavan budjetoinnin lähtöluvuiksi tai kuukausikohtaisia tarkennuksia varten.

PPA- Budjetointi on alun perin kehitetty suuryritysten ylimmän johdon apuvälineeksi tavoitebudjettien tekoon. Ohjelmistoa on laajennettu niin, että se sopii hyvin myös pienempien yritysten perinteisen tulosbudjetoinnin välineeksi.

PPA- Budjetointia on erittäin helppo käyttää yksin tai ryhmätöyvälineenä kaikissa sellaisissa yrityksissä, joissa liikevaihto koostuu useista pienistä kaupoista.

5. Budjetointi projekteja toimittavassa yrityksessä (KassaBudjetointi)

Jos yrityksen liikevaihto koostuu pääosin muutamasta suuresta kaupasta, niin silloin perinteinen suoritebudjetointi ei auta paljoakaan.

Kriittisin tekijä projektibisneksessä on kassavirran hallinta, koska tulot saadaan pääosin yksittäisistä suurista laskutuseristä.

KassaBudjetointi- ohjelmiston avulla voidaan budjetoida jokainen suuri projekti omana kassabudjettina muuttuvien kustannusten osalta ja laskea projektibudjetit yhteen automaattisesti ohjelmiston avulla. Kiinteät kustannukset lisätään omana kassabudjettina. Kassabudjettien yhdistelyn jälkeen saadaan automaattisesti kirjanpitoa vastaava kassaperusteinen tai suoriteperusteinen (=maksuajoilla korjattu) tulosbudjetti.

6. BudjettiValvonta

Kuukausitason suoritebudjetti (tuotettu SuoriteBudjetti- tai PPA- Budjetointi- ohjelmistolla) voidaan lukea Työkalupakki+:n BudjettiValvonta- ohjelmistoon kuukausivalvontaa varten. Myös edellisen vuoden toteutuneet luvut voidaan lukea BudjettiValvonta- ohjelmistoon vertailuluvuiksi.

BudjettiValvonta- ohjelmisto tuottaa automaattisesti vertailut, grafiikat ja loppuvuoden ennusteet.

BudjettiValvonta- ohjelmiston kuvaus ja käyttöohjeet ovat toimitus-cd:llä.